

KIÚTMUTATÓ

Tisztelt Olvasó!

Jelen kiadvány azzal a céllal jött létre, hogy átfogó segítséget nyújtson mindazon szülőknek, pedagógusoknak és fiataloknak, akiket közvetlen környezetükben érint a kábítószer-használat és tanácstalanok arra nézve, hogy mit kell tenniük, milyen kötelezettségeik, jogaik vannak, illetve hová fordulhatnak segítségért ilyen probléma észlelése esetén.

A füzetben összeállított négy fejezetben aktuális információkat, válaszokat adunk azoknak, akik szerhasználat, különösen kábítószer-használattal találkoznak.

A négy fejezet témái:

1. SZERHASZNÁLAT: A kábítószer fogyasztás kialakulását elősegítő tényezők, a fogyasztás jelei, megelőzés, szerhasználati szokások

2. JOGOK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK: Szerhasználat észlelése esetén milyen jogaink és kötelezettségeink vannak

3. KI SEGÍTHET?: A segítő intézmények elérhetőségei a terápiás lehetőségekre nézve, szerhasználók és hozzátartozóik számára

4. FOGALOMTÁR: A szakterület idegen kifejezéseinek, fogalmainak magyarázata

Amennyiben az Ön környezetében van olyan személy, akiről tudja, hogy szerhasználó, illetve ha a jövőben találkozik ilyen személlyel, bátorítjuk, hogy merjen szembenézni a problémával, kérjen segítséget a helyi segítő szervezetektől. Felhívjuk a Tisztelt Olvasó figyelmét, hogy a tájékoztató füzetben jogszabályok üttötte rések lehetnek, különös tekintettel a kiskorúakkal kapcsolatos titoktartási kötelezettségek területén, melyekre az érintetteknek számítaniuk kell. Várhatóan új büntetőeljárási törvény születik, mely módosulásokat hozhat a kiadványban érintett témákban is. 2018. május 25-től új adatvédelmi rendelet lép hatályba az Európai Unióban, mely szintén módosíthatja a vonatkozó jelenlegi adatkezelési szabályokat.

2017. július 10.

A *-gal jelölt kifejezésekről bővebben olvashat a „Fogalomtár” fejezetben.

1. SZERHASZNÁLAT

Magyarországon az utóbbi években jelentősen nőtt a kábítószer* és a designer drogokat* kipróbálók, fogyasztók száma. A fiatalok körében nagyon sok információ kering a drogokkal* kapcsolatban, amelyeknek egy része teljesen, vagy részben téves, hiányos.

A szerhasználó személyek felismerésének „vágya” ott él minden olyan személyben, aki emberekkel, gyermekekkel, fiatalokkal foglalkozik, közöttük él. Különösen erősen jelentkezik ez az igény a szülők és a gyermek tanárai, nevelői között.

Melyek a függőség kialakulását elősegítő tényezők?

- A szer pozitív hatása, vonzereje, hozzászokást kiváltó hatása, elérhetősége, beszerezhetősége
- Bizonytalan személyiség, negatív önértékelés, elégtelen megküzdési képesség, kudarcok sorozata, depresszió
- Szociokulturális tényezők, a család rendellenes működése, a szülők alkohol-, kábítószer használata

Mik lehetnek a drogfogyasztás jelei?

- Megváltozik a gyerek viselkedése
- Gyakran változó a hangulata
- Eufória*, és/ vagy ok nélküli nevetés
- Feledékenység, lustaság, lassúság
- Tanulmányi eredmény romlása
- Új érdek-, baráti kapcsolatok
- Közönyösség, depresszió
- Agresszív viselkedés, dührohamok
- Kisebb-nagyobb tárgyak eltulajdonítása, eladása

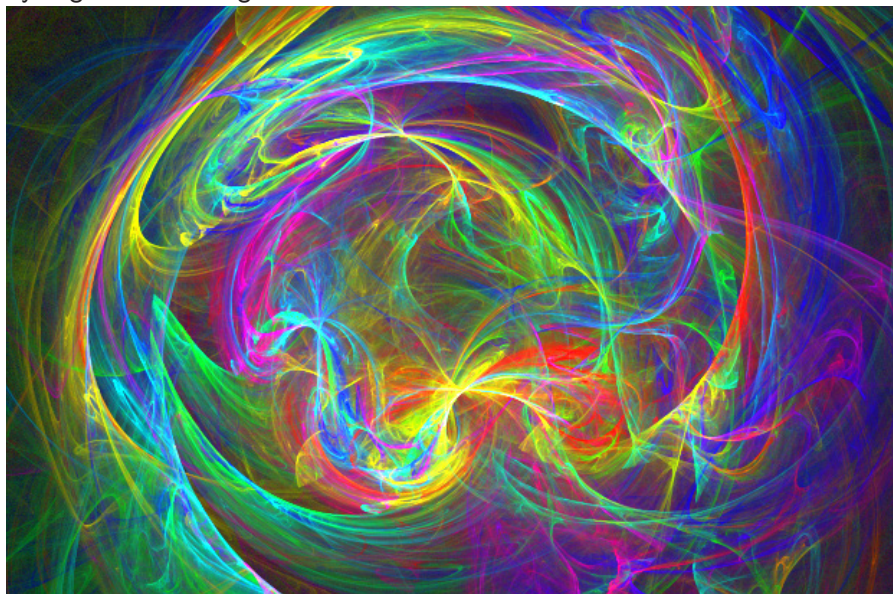
Jelenleg melyek a legnépszerűbb szerhasználati szokások?

A legfőbb veszélyt az új pszichoaktív szerek jelentik, mert ezekről kevés ismerettel rendelkeznek a szakemberek, az orvosok, de még készítőik is. Szintetikus összetételüket folyamatosan változtatják, ezért hatásuk kiszámíthatatlan, adagolásuk bizonytalan. Néha egy-egy utcai elnevezés sem ugyanazt a designer drogot jelöli. Fontos megjegyezni, hogy az új pszichoaktív szerek

büntetőjogilag a „hagyományosan” kábítószernek minősülő anyagokkal hasonló elbírálás alá esnek; pl.: mennyiségtől függően, a szer megszerzése is büntetendő.

Herbál, biofű használata

Az efféle kábítószernek 2007-ben jelentek meg a piacon, korábban nem lehetett ilyen anyagokkal találkozni. Gyors terjedésükhöz hozzájárult a termék rendkívül alacsony ára. A herbált a dílerek és a fogyasztók „biofűnek” is nevezik. Az elnevezés azonban gúnynév, hiszen semmi bio nincs az adott szerben; az anyagot szintetikusán állítják elő, amit aztán növényi törmelékekhez kevernek. Ezen szerek legnagyobb veszélye a kiszámíthatatlanságukban rejlik, ugyanis nem lehet tudni, hogy pontosan milyen anyagból mekkora mennyiség található meg bennük.

Binge drinking

Bár jelen kiadvány elsődlegesen a kábítószer fogyasztást érintő kérdésekre ad választ, a szerhasználati szokásokra nézve fontosnak tartjuk kiemelni az alkoholfogyasztás ezen formáját. Hazánkban az elmúlt években terjedt el, s mind a mai napig hódít a fiatalok körében a Binge drinking, vagyis a **rohamivás**. Ennek a folyamatnak a lényege, hogy a fiatalok minél rövidebb idő alatt, minél nagyobb mennyiségű alkoholt juttassanak a szervezetükbe, lerészegedés céljából. Az ilyen fajta alkoholfogyasztásnak számos következménye lehet. Ré-

szeg állapotban nem beszélhetünk szándékos/tudatos cselekvésről, azonban büntetőjogilag alapvetően nem jelent mentséget az, ha valaki előzőleg önhibásan került olyan állapotba, mely ítélőképességét és/vagy belátási képességét rontotta és így követett el valamilyen büntetendő cselekményt. Ez alól csak az úgynevezett kóros részegség (nem várt paradox reakció az alkoholra) és az elmebetegség szintjét elérő függőség lehet kivétel.

Mit tegyünk a megelőzés érdekében?

A serdülőkor számos testi és lelki változással jár, de ha a fenti jelekből egyszerre többet is észlel gyermeke viselkedésében, akkor feltételezhető, hogy valamilyen szerhasználat állhat a háttérben. A megbizonyosodásnak a leghatékonyabb módja **a gyermekkel való folyamatos kommunikáció**, a minél meghittebb légkörű beszélgetések, ahol érezhető az odafigyelés és a gondoskodás.

Fontos a bizalom kialakítása a gyermek és szülő, tanár és gyermek kapcsolata között.

Mit tegyünk, ha már megbizonyosodtunk a szerhasználatról?

Nem elég célozgatni, nyíltan kell beszélni a problémákról, ehhez pedig kölcsönös bizalom szükséges. Ha a diák teljesítményében, magatartásában negatív változást okoz a droghasználat, nem elég prevenció előadások megszervezésével reagálni, hanem személyes beszélgetést, szakszerű segítségnyújtást is lehetővé kell tenni számára. A család bevonása ezekben az esetekben elengedhetetlen.

A leghatékonyabb megoldási stratégia, ha a pedagógus és a gyermek családja együtt tud működni.

A család egy egység és bármennyire haragot, indulatot, dühöt, csalódottságot kiváltó a fiatal viselkedése, próbáljuk meg úgy felfogni a helyzetet, mint ami az egész család problémája és feladata. Így a kölcsönös vádaskodások helyett hamarabb tudunk együtt, az egész család számára segítséget kérni.

Ki tud eredményesen segíteni kábítószer-probléma esetén?

Megfelelő és szakszerű segítségért forduljon bátran a „Ki segíthet” fejezetben található szenvedélybeteg*-segítő intézmények valamelyikéhez.

2. JOGOK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK

Kiemelendő, hogy általában véve a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények nem olyanok, melyek esetében bárkit feljelentési kötelezettség terhelne. Általában véve minden bűncselekményre vonatkozó feljelentési kötelezettsége valóban csak a hatóságoknak/ hivatalos szervezeteknek van, illetve csak meghatározott bűncselekményeknél van mindenkire kiterjedő feljelentési kötelezettség.

Hozzá tartozók, szülők, rokonok esetén a törvény külön is jogkövetkezmények alóli mentesülést kínál: hozzátartozók nem kötelesek egymásra terhelő vallomást tenni; a védőügyvéd pedig kifejezetten határidő nélküli titoktartásra kötelezett: a hatóságok előtt sem fedheti fel azt a tényt pl., hogy neki az általa képviselt személy bevallotta valamilyen bűncselekmény elkövetését, tanúként sem hallgatható ki. Mindezek mellett érvényesül az önvádra kötelezés tilalma, melynek értelmében senki sem köteles hatóság előtt bevallani semmilyen bűncselekmény elkövetését; továbbá mindenkinél érvényesül a tanuvallomás büntetőeljárásban való megtagadhatósága, ha önmagát bűncselekmény elkövetésével vádolná.

Hogyan viszonyuljunk gyermekünk szerhasználatához?

Azok a szülők, akik úgy gondolják, hogy a maguk eszközeivel majd leszoktatják gyermeküket a drogokról, nem mindig járnak sikerrel. Szülőként nagyon sok múlik azon, hogy hogyan reagálunk gyermekünk szerhasználatára.

Ha olyan család vagyunk, ahol a szeretet és az elvárások egészséges egyensúlyban vannak, ahol a családtagok képesek fejlődni, jól érzik magukat és elég jó légkör uralkodik, akkor egy szerkipróbálást is tudunk a saját súlya szerint kezelni. A valamilyen kábítószer kipróbálásáról nem feltétlenül szerez tudomást a szülő, hiszen a beavatottak közé általában a haverok és a barátok tartoznak. Ha tudomásunkra jut, beszéljünk gyermekünkkel a kábítószerrekről és a következményeiről.

A gyermek számára sokszor megkönnyebbülés, hogy titkát végre felfedték, és már nincs egyedül a szerhasználat, függőség okozta félelmekkel és szenvedéssel. A baj kiderülése tehát egyben esély is.

Titkolózás és magába zárkózás helyett az őszinte beszélgetésre, bizalmat-

lanság és veszekedés helyett a bajban való összefogásra van szükség. A gyermeknek éreznie kell, hogy bár amit tett, nemcsak szülői és pedagógusi fogalmak szerint helytelen, de törvénybe ütköző is. Tudatni kell vele, hogy őt magát elfogadjuk, de a tetteit nem!

Mit ne tegyen a szülő, illetve hogyan reagáljon kábítószer fogyasztás észlelése esetén?

- Ne ítélkezzen, ne prédikáljon
- Ne támadja le kérdéseivel se józan, se bódult állapotában
- Ne tegye kockára a bizalmat azzal, hogy kutakodik a szobájában, vagy bárhol a holmiai között
- A helyzet kialakulásáért ne a fiataalt tegye kizárólagos felelőssé, a gyerek érezze a segítő szándékot
- Rosszullét esetén hívjon orvost
- Próbáljon meg nyugodt körülmények között beszélni a gyermekével, hagyja, hogy meséljen
- Számoljon azzal, hogy a gyerek esetleg szóba hozza az Ön káros szenvedélyeit
- Ha korábban Ön is fogyasztott valamilyen illegális szert, ne tagadja le
- Mondja el, miért döntött úgy, hogy többé nem él vele
- Foglaljon állást világosan egyfelől a gyermek mellett, másfelől a függőség ellen
- Ha nem biztos abban, hogy helyesen cselekszik, konzultáljon képzett szenvedélybeteg-segítővel.

Milyen kötelezettségei vannak a pedagógusoknak?

A Pedagógus Etikai Kódex 2015-ös kiadványa egyértelműen leírja, hogy a pedagógusoknak a nevelői tevékenységük közben szerzett magántermészetű információkkal kapcsolatban **titoktartási kötelezettségük** van. Ha a gyermek veszélyeztetve van, ami jelen esetben a kábítószer fogyasztás, ilyen információkat csak a gyermek érdekét szem előtt tartva adhatnak tovább, csakis olyan személynek, aki ezeknek birtokában várhatóan eredményesebben tud majd cselekedni szintén a gyermek érdekében.

Vegyük figyelembe hogy a gyermek családban él, ami az elsődleges szocializálódás helye, tehát ez egyértelműen befolyásolja a gyermek életmódját és viselkedését. Ha a gyermeknél kábítószer fogyasztásának gyanúja áll fenn, **a szülőket érdemes értesíteni.**

Ha az iskola nem képes segíteni, és a szülők is tanácstalanok, akkor célszerű

olyan szakembereket, szervezeteket megkeresni, akik kellő szaktudással és tapasztalattal rendelkeznek ezen a területen.

A veszélyeztető tényezők* (alkoholizálás, droghasználat, egyéb szenvedélybetegség, - függőség) észlelése esetén, vagy már annak megelőzése érdekében a jelzőrendszer tagjainak, többek között az egészségügyi ellátóknak és a köznevelési intézményeknek is, így a pedagógusnak **jelzési kötelezettsége** van a területileg illetékes Család- és Gyermejkölési Szolgálatok felé. A gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartás esetén pedig egyenesen hatósági eljárást kell kezdeményezniük (1997. évi XXXI. törvény 17. §).

Van-e a pedagógusoknak feljelentési kötelezettsége kábítószer-használat észlelése esetén?

Nincs. Sajnos sok helyen továbbra is tartja magát az a tévhit, hogy a pedagógusoknak jelentési kötelezettségük van a rendőrség felé, amennyiben tudomására jut, hogy a diákjai illegális kábítószerrel próbáltak, használnak. Azonban a Büntető Törvénykönyv (2012. évi C. törvény) csak súlyos, elsősorban államellenes bűncselekmények (pl. az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása, lázadás, hazaárulás, kémkedés) és ehhez hasonló (pl. emberrablás, terrorcselekmény) esetében ír elő feljelentési kötelezettséget.

A hatóságok és a hivatalos személyek, kötelesek feljelentést tenni, ha bármilyen bűncselekmény elkövetéséről tudomást szereznek. Azonban az iskolaigazgató, a pedagógus, a szülő nem hivatalos személy, az iskola nem hatóság és nem köztisztviselő. A pedagógusnak tehát **nincs feljelentési kötelezettsége**.

Vészhelyzet esetén hívhatom a mentőket, bajba kerülhetünk emiatt?

Ha a kábítószer fogyasztó rosszuléte miatt kihívják a mentőket és az orvosok észlelik az áruklódó jeleket, a kábítószer fogyasztónak adatai, mivel egészségi állapotra vagy kóros szenvedélyre vonatkoznak, védelmet élveznek. Csak törvény felhatalmazása vagy a kábítószer fogyasztó írásbeli hozzájárulása esetén lehet azokat felhasználni vagy nyilvántartani. Az orvos köteles a kábítószer fogyasztót (-beteget) egészségi állapotáról tájékoztatni és lehetővé kell tennie, hogy az érintett a rá vonatkozó orvosi dokumentációt megismerje.

A kábítószereszek fogyasztóinak adatait (a fogyasztó személyével, betegségével, gyógykezelésével kapcsolatos adatok) az orvosoknak, gyógyszerészeknek, ápolónőknek, asszisztenseknek titokban kell tartaniuk.

Az adatokat csak büntetőügyben lehet meghatározott szervezetnek kiadni csak akkor, ha a hatóság megjelöli, hogy ki ellen és milyen bűncselekmény alapos gyanújával folytatnak eljárást. Erre azért van szükség, mert a kórházi elvonókúrákra jelentkező függőket, vagy orvoshoz fordulókat visszatartaná, ha attól kellene félniük, hogy az orvosok bejelentik őket.

Az orvosnak, mentősnek tehát nincs bejelentési kötelezettsége. Ha ezt mégis megtennék, ezzel megsértenék az érintett jogait.

Rosszullét esetén érdemes igénybe venni az illetékes egészségügyi szolgálatot, sőt: a szakmailag indokolt egészségügyi ellátás kiskorú esetében generálisan nem utasítható vissza, a szükséges kórházi ellátásra sem lehet nemet mondani „saját felelősségre” sem a beteg, sem a szülő által.

Mi történik, ha a rendőrség tudomására jut, hogy kábítószerrel használtam?

Amennyiben a rendőrség tudomására jut bejelentés, feljelentés, rendőri észlelés alapján kábítószer fogyasztás gyanúja valakivel szemben, akkor az illető -akár bilincs alkalmazásával- előállításra kerül vizelet mintavétel céljából a legközelebbi egészségügyi intézménybe. Ezen minta, valamint az ezt követő házkutatás során lefoglalt anyagok kábítószer hatóanyagtartalmának megállapításához szakértőt rendelnek ki. Amennyiben az eredmény pozitív, úgy az érintett személyt gyanúsítottként hallgatják ki. Kábítószerrel kapcsolatos egyes bűncselekmények esetében van lehetőség a büntetés korlátlan enyhítésére, ha az elkövető a vádemelésig lehetővé teszi a kábítószer értékesítő személy kilétének megállapítását.

Ha a korábban vállalt -a továbbiakban részletezett- elterelés* jogintézménye nem

érvényesíthető, az ügyet vádemelési javaslattal az ügyészségnek megküldik.

A csekély mennyiségű kábítószer tartásával egy büntetési kategóriába kerül – tehát a törvény szerint két év szabadságvesztéssel büntetendő. A törvény lehetővé teszi, hogy a fogyasztó 6 hónapos megelőző, gyógyító kezelésen vagy egyéb foglalkozáson – ún. elterelésen - vegyen részt a büntetőeljárás alternatívájaként.

Már azzal, hogy valaki kábítószerrel tart a zsebében, vagy fogyaszt, bűncselekményt követ el. A kábítószer kereskedelem^{*}-, birtoklás^{*}-, fogyasztásról^{*}, valamint a pártfogó felügyeletről^{*} részletesen a fogalomtárban olvashat.

Ha az iskolában, vagy környezetében kábítószer átadása is történik, az átadó öttől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, akkor is, ha osztálytársak közötti ügyről, és nem droggereskedésről van szó. Ehhez képest, ha jelentős mennyiségről van szó, akkor a büntetés szigorúbb, csekély mennyiségre vonatkozóan pedig enyhébb a fenyegetettség. A büntetési tételkeret csak nagykorú személy általi átadásra vonatkozik (Btk. 176-177. §). A 14 éves kor alatti gyermekkor büntethetőséget kizáró ok, míg a kábítószer okozta bármely kóros elmeállapotban elkövetett bűncselekmények esetén alapvetően nem lehet a büntethetőség kizártságáról, vagy korlátozottságáról beszélni.

A rendőrség nem segítőként, hanem bűnüldözőként lép fel a kábítószer fogyasztóval szemben, eszköztárukban a motozás, házkutatás, előállítás, kihallgatás, vizeletvétele szerepel. A fogyasztó gyanúsított az eljárásban, a tanárt, osztálytársakat és a szülőt pedig tanúként hallgatják ki az ügyben.

Ha segítő szakemberhez fordulok, biztonságban marad a titkom?

Az a személy, aki segítséget kér drog-probléma miatt civil szervezettől, szenvedélybeteg-segítő intézménytől, az intézményeknek és szakembereknek az általános adatvédelmi szabályokon túl is kötelesek biztosítani a titoktartást és az információk felelős kezelését. Pusztán szerhasználat miatt sem bejelentést, sem feljelentést nem tesz a segítő szakember.

Az egészségügyi ellátóhálózaton kívüli szervnél/személynél, mint adatkezelőként is érvényesülniük kell az Eüak. speciális szabályainak is, a más magánéleti megőrzésre vonatkozó általános adatvédelmi rendelkezéseken túl (2011. évi CXII. tv.), hiszen egészségügyi adatkezelőnek minősülhetnek függetlenül attól, hogy ők maguk nem feltétlenül egészségügyi szolgáltatók/betegellátók fogalmilag.

3. KI SEGÍTHET?

Kihez fordulhatok bármilyen szerhasználattal kapcsolatos kérdéseimmel?

Alba Caritas Hungarica Alapítvány

RÉV Szervedélybeteg-segítő Ambulancia

8000 Székesfehérvár, Gyümölcs utca 14. és Móri út 18-20.

22/506-606 | 30/443-8289 | 30/256-3422

szfvar.rev@gmail.com

www.karitaszszekesfehervar.hu

EGÉSZSÉGDOKK Közhasznú Alapítvány

Székesfehérvári Drogambulancia

8000 Székesfehérvár, Mártírok útja 2., 30/983-7470

<http://www.egeszsegdokk.hu>

Fejér Megyei Gyermekvédelmi Központ

és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat

8000 Székesfehérvár, Tüzér utca 6.

22/315-130

www.gyermekvedelem.hu

Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház

Pszichiátriai Osztály és Addiktológiai Gondozó

8000 Székesfehérvár, Seregélyesi út 3.

22/535-500

www.fmkorhaz.hu

Fejér Megyei Szent György Kórház, Pszichiátria Osztály

8000 Székesfehérvár, Seregélyesi út 3.

22/535-500

www.fmkorhaz.hu

Magyar Vöröskereszt Fejér Megyei Szervezete

8000 Székesfehérvár, Lövölde utca 1/A., 22/784-874

<http://fejermegye.voroskereszt.hu>

Székesfehérvári Család- és Gyermekjóléti Központ

8000 Székesfehérvár, Sütő utca 12. 22/202-400

Székesfehérvári Család- és Gyermekjóléti Központ
8000 Székesfehérvár, Sütő utca 12.
22/202-400

Székesfehérvári Család- és Gyermekjóléti Központ
Ifjúsági Közösségi Tér
8000 Székesfehérvár, Tolnai utca 16/1.
30/600-8790

Székesfehérvári Városi Polgárőrség
8000 Székesfehérvár, Csanádi Imre tér 3.
22/505-662
22/538-890
<http://www.polgaror-szfvar.shp.hu>

**Wichern Alapítvány Szenvedélybetegek
Alacsonyküszöbű Ellátása Tranzit Szolgálat**
8000 Székesfehérvár, Sziget utca 21/1.
20/250-9995
tranzitszolgalat@gmail.com
www.wichern.hu

Fejlesztésre kötelezettek:

**Fejér Megyei Kormányhivatal Gyámügyi
és Igazságügyi Főosztálya Igazságügyi Osztály**
8000 Székesfehérvár, Sörház tér 1.
22/512-110
www.kormanyhivatal.hu

**Székesfehérvári Városi Rendőrkapitányság,
Bűnmegelőzési Alosztálya**
8000 Székesfehérvár, Dózsa György út 3.
22/541-600/22-62 mellék
www.police.hu

4. FOGALOMTÁR

Drog: a központi idegrendszeren keresztül a személyiség működését befolyásoló, szervezetbe jutott kémiai szer

Kábítószer: azok a természetes vagy mesterséges anyagok, amelyek az élő szervezetbe kerülve a központi idegrendszerre hatva megváltoztatják annak működését, funkcióját, illetve hiányuk elvonási tünetekkel járhat. Jogi kifejezés, mely azon kémiai anyagok körét fedi, melyek rajta vannak az illegális szerek listáján. A kábítószernek annyiban minősülnek illegális szernek, amennyiben jogellenes abúzusukról van szó. Pl.: bizonyos szerek szabályos gyógyászati felhasználása megengedett.

Designer drug: a kifejezés többnyire azon szerekre utal, amelyeket valamilyen, tiltólistán szereplő szer kémiai szerkezetének módosításával hoznak létre abból a célból, hogy az újonnan keletkezett anyag hatásában az eredetihez hasonló maradjon, de a módosítás következtében már ne szerepeljen az említett listán.

Veszélyeztető tényezők, veszélyeztetettség: a veszélyeztetettséget a törvény olyan tágan határozza meg, hogy abba a kábítószer fogyasztása bőven beletartozik: olyan a gyermek vagy más személy által tanúsított magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, mely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (egyébként ebbe a fogalomba beletartozhatnak olyan körülmények is, melyek önmagukban nem bűncselekmények: pl. alkohol- és nikotinabúzus, egyéb addikció, terhesség, szexuális úton terjedő fertőző betegség).

Tiltólista („C-lista“): 2015. január 1-től már nem mint „C-lista” létezik, hanem az 55/2014. (XII.30.) EMMI rendelet mellékletében található a folyamatosan bővített lista az új pszichoaktív anyagok jegyzékéről. Molekula-szerkezeti leírás szintjén, mely a gyakori jogszabályi módosításokkal együtt az újabb és újabb vegyületek szintetizálásával való jogalkotói lépéstartást szolgálja. Ez a jegyzék tartalmazza azokat az új pszichoaktív anyagokat, amelyeknek a terjesztését, előállítását, exportját és importját ideiglenesen törvényen kívül helyezik.

UPSZ (új pszichoaktív szer): a dizájn drog olyan szer, amit kimondottan a céllal állítanak elő laboratóriumokban, hogy a már illegális szereknek legális helyettesítőjeként a piacra dobják őket. Molekulaszerkezetük eltérő, hatásmechanizmusuk azonban nagyon hasonló az illegális szerekéhez. Bár a legtöbb új pszichoaktív anyag dizájn drog, ugyanakkor nem mindegyik – így például megjelenhetnek a piacon olyan növények vagy növénysszármazékok is, amelyek eddig nem voltak szabályozva. Az új pszichoaktív anyag így pontosabb meghatározás.

Eufória: felfokozott érzelmi, hangulati állapot, jókedv; hangulatjavító szerekkel elért lelkiállapot

Szenvedélybeteg: addikciónak vagy szenvedélybetegségnek azokat a viselkedésformákat nevezzük, amelyek fölött a személy képtelen kontrollt gyakorolni, s ezért ezeket kényszeresen újra és újra végighajtja, illetve amelyek a személyre - és többnyire környezetére is - káros következményekkel járnak

Elterelés (megelőző-felvilágosító szolgáltatás): 42/2008. (XI. 14.) EüM-SZMM együttes rendelet. Elterelés igénybevétele a Btk. 180. § (1) alapján, mely szerint: nem büntethető, aki csekély mennyiségű kábítószerrel saját használatra természet, előállít, megszerz vagy tart, illetve aki kábítószerrel fogyaszt, ha a bűncselekmény elkövetését beismeri, és az elsőfokú ítélet meghozataláig okirattal igazolja, hogy legalább hat hónapig folyamatos, kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben, kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült, vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt.

Elterelésre azonban nincs lehetőség, ha a bűncselekmény elkövetését megelőző két éven belül az elkövetővel szemben a vádemelést azért halasztották el, illetve a nyomozást azért függesztették fel, mert vállalta a fent írt kezelésben, ellátáson, szolgáltatáson való részvételt, vagy kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmény miatt elítélték.

Pártfogó felügyelet: A magyar törvények alapján büntető eljárás indul minden kábítószerrel összefüggésben elkövetett cselekmény kapcsán. Így pl. a drog megszerzése, birtoklása, fogyasztása is, a terjesztése, továbbadása pedig különösen szankcionált. A büntető eljárásban a gyanúsított a Fejér Megyei Kormányhivatal pártfogó felügyelőjével akkor találkozik, amikor a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban Be.) 222. § (2) bekezdése alapján az ügyész a vádemelést egy évi időtartamra elhalasztja, ha a gyanúsított vállalja a kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben, kábítószer-használatot kezelő más ellátáson vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson való részvételt. Ekkor a vádemelés elhalasztásáról szóló határozatában elrendeli a gyanúsított pártfogó felügyeletét, és számára ennek a külön kötelezettségnek (a köznyelvben „elterelés”) a teljesítését írja elő. Nem csupán a vádemelés, hanem azt megelőzően már maga a megindult nyomozás is felfüggeszhető az ügyész által az elterelésben való részvétel esetén.

Kábítószer-kereskedelem bűncselekményét (Btk. 176. § (1)) követi el az, aki kábítószerrel kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik. Ezen cselekmény két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Kábítószer birtoklása Nagykorú személy esetén (Btk. 179. § (1) bek.) bűncselekményt (Btk. 178. § (1)) követ el az, aki kábítószerrel természet, előállít, megszerz, tart, az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít. Cselekménye miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Kábítószerrel fogyasztó személy ellen kábítószer birtoklása bűncselekmény miatt indul eljárás, mivel a Btk. 178. § (6) bekezdése értelmében, aki kábítószerrel fogyaszt, illetve csekély mennyiségű kábítószerrel fogyasztás céljából megszerz vagy tart, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető.

Kábítószer birtoklás súlyosabban minősülő esete ha azt a Btk. 179. § (1) bekezdés b. pontja szerint oktatási, köznevelési, gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi feladatok ellátására rendelt épület területén, illetve annak közvetlen környezetében követik el. Ebben az esetben a cselekmény büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

**A „KIÚTMUTATÓ” kiadvány szakmai tartalmát
a RÉV Szenvedélybeteg-segítő Ambulancia
állította össze és lektorálta.**

**A „KIÚTMUTATÓ” kiadvány
Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatásával valósult meg.**

A kiadvány megjelenítésében együttműködő szakmai partnerek
a székesfehérvári Kábítószerügyi Egyeztető Fórum tagjai:

- Alba Caritas Hungarica Alapítvány RÉV Szenvedélybeteg-segítő Ambulancia
- EGÉSZSÉGDOKK Közhasznú Alapítvány, Székesfehérvári Drogambulancia
- Fejér Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szolgálat
- Fejér Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya Igazságügyi Osztály
- Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház Pszichiátria Osztály és Addiktológiai Gondozó
- Fejér Megyei Szent György Kórház, Pszichiátria Osztály
- Magyar Vöröskereszt Fejér Megyei Szervezete
- Székesfehérvári Család- és Gyermekjóléti Központ
- Székesfehérvári Városi Polgárőrség
- Székesfehérvári Városi Rendőrkapitányság, Bűnmegelőzési Alosztálya
- Wichern Alapítvány Szenvedélybetegek Alacsonyküszöbű Ellátása Transzit Szolgálat